

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
ÎN CHEIERE

26 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

judecători – Liliana Catan, Elena Cobzac,

examinând sesizarea Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul de soluționare a conflictului negativ de competență apărut între Judecătoria Cahul (sediul Central), Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) și Curtea de Apel Cahul, la examinarea plângerii lui Maria Cuțitari împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție contrare art. 3 CEDO,

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Colegiului Judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 septembrie 2022, a fost invocată existența unui conflict negativ de competență apărut între Judecătoria Cahul (sediul Central), Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) și Curtea de Apel Cahul, la examinarea plângerii lui Maria Cuțitari împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție contrare art. 3 CEDO.

1.1. Pentru a pronunța încheierea, instanța de judecată a indicat că la data de 16 martie 2022, în Judecătoria Cahul (sediul Central) a fost înregistrată plângerea deținutei Maria Cuțitari împotriva administrației instituției penitenciare, prin care a solicitat constatarea deținerii acesteia contrar art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 5 Cahul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu aplicarea în privința sa a prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 24 mai 2022, a fost declinată competența de la examinarea plângerii menționate în favoarea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 05 iulie 2022, a fost declinată competența de la examinarea plângerii nominalizate în favoarea Curții de Apel Cahul, fiind argumentat că la moment cauza penală de învinuire a lui Maria Cuțitari se află în procedura instanței de apel, or sentința nu a devenit definitivă, iar Maria Cuțitari nu are statut de condamnată.

Astfel, Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul a menționat că plângerea deținutei Maria Cuțitari este de competența judecătorului de instrucție, dar nu a instanței de apel care examinează cauza penală în fond, or plângerea privind condițiile de detenție a fost înaintată separat de cauza penală în privința lui Maria Cuțitari.

Mai mult, indică că din materialele cauzei, rezultă că Maria Cuțitari se deține în Penitenciarul nr. 13, Chișinău, astfel plângerea acesteia privind condițiile de detenție urmează a fi examinată de Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana).

2. Examinând conflictul negativ de competență, în raport cu prevederile legii, Colegiul penal reține următoarele.

Potrivit art. 45 alin. (1) Cod de procedură penală, „*când două sau mai multe instanțe se consideră competente de a judeca aceeași cauză (conflict pozitiv de competență) ori își declină competența (conflict negativ de competență), conflictul se soluționează de instanța ierarhic superioară comună*”, care în cazul dat este Curtea Supremă de Justiție.

Reieșind din prevederile menționate, se constată că între Judecătoria Cahul (sediul Central), Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) și Curtea de Apel Cahul a apărut conflict negativ de competență, respectiv, conflictul apărut se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție, care este instanța superioară comună.

Colegiul penal constată că în speța dată, apariția conflictului negativ de competență a fost generat de faptul că de către instanțele de judecată nu a fost determinată instanța competentă să soluționeze plângerea lui Maria Cuțitari privind constatarea condițiilor de detenție, înaintată în temeiul art. 385 alin. (5), 473²-473⁴ Cod de procedură penală.

Colegiul penal atestă că în motivarea încheierii din 06 iunie 2022, Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), a menționat că în prezent, în procedura Curții de Apel Cahul se află pentru examinare în ordine de apel cauza penală în privința lui Maria Cuțitari, sentința nu este definitivă, iar ultima nu are statut de condamnat.

Prin urmare, având în vedere prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, coroborată cu starea de fapt din speță, la această etapă a procesului penal (examinarea cauzei în ordine de apel), competentă să soluționeze chestiunile expuse în art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, este instanța care examinează fondul cauzei penale de acuzare a lui Maria Cuțitari, care la moment nu are statut de persoană condamnată, or sentința primei instanțe încă nu a devenit definitivă (art. 65 alin. (3) Cod de procedură penală), și prin urmare nu este posibilă aplicarea mecanismului compensator instituit de art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală.

Mai mult, Colegiul penal atestă că aplicarea de către judecătorul de instrucție a mecanismului compensator instituit de prevederile art. 473⁴ Cod de procedură penală, nu este posibilă la etapa examinării cauzei în ordine de apel, din motiv că sentința contestată, având în vedere competența instanței de apel stabilită prin prevederile art. 400-418 Cod de procedură penală, poate fi modificată inclusiv în latura penală - în partea pedepsei stabilite și astfel o eventuală soluție adoptată de judecătorul de instrucție în baza art. 473²-473⁴ Cod de procedură penală ar fi fundamentată pe incertitudine, ce nu poate fi acceptat.

Totodată, în motivarea încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2022, s-a invocat greșit că plângerea privind condițiile

de detenție a fost înaintată separat de cauza penală în privința lui Maria Cuțitari, iar din materialele cauzei, rezultă că Maria Cuțitari se deține în Penitenciarul nr. 13, Chișinău, și astfel instanța de apel nu este competentă să examineze, în altă ordine procesuală, plângerea, împotriva administrației instituției penitenciare prin care solicită: constatarea condițiilor de detenție care, afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art. 3 CEDO.

În acest sens, Colegiul penal invocă că în speță, plângerea lui Maria Cuțitari privind constatarea condițiilor de detenție în temeiul art. 385 alin. (5), 473²-473⁴ Cod de procedură penală, nu a fost înaintată sub formă de recurs împotriva vreunei hotărâri a instanței de judecată, dar a fost înaintată în cadrul judecării unei cauze în ordine de apel ce se află în procedura de examinare a Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul.

Astfel, se atestă că această plângere urmează a fi soluționată o dată cu fondul cauzei, iar ulterior, soluția instanței de apel în privința acesteia poate fi contestată cu recurs ordinar odată cu decizia instanței de apel, lui Maria Cuțitari fiindu-i oferită și o cale de atac ordinară.

Din considerentele menționate, Colegiul penal constată că plângerea deținutei Maria Cuțitari privind constatarea condițiilor de detenție în temeiul art. 385 alin. (5), 473²-473⁴ Cod de procedură penală, urmează a fi transmisă pentru soluționare instanței competente - Curții de Apel Cahul, în procedura căreia se află examinarea cauzei în ordine de apel .

3. Conducându-se de prevederile art. 44-45 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se stabilește competența Curții de Apel Cahul pentru examinarea plângerii lui Maria Cuțitari împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție contrare art. 3 CEDO.

Încheierea este definitivă, pronunțată integral la **26 septembrie 2022.**

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Liliana Catan

Elena Cobzac